

„Én és a másik” 1-6. évfolyamon

Programtanterv

„B” típusú programcsomag

Programfejlesztési Központ - Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

Készítette: Nagy Iлона

A fejlesztés céljai

A programcsomagban a szociális kompetenciák egyik területének, az együttműködési készségeknek és az együttműködés képességének a megalapozását és fejlesztését célozzuk meg. Az együttműködési készségek, az együttműködési képesség a szűkebb környezettel kialakított harmonikus kapcsolat egyik alapvető feltételét jelentik, és a személyes életben, az egzisztenciális célok megvalósításában és a demokratikus társadalom felelős polgáraként folytatott cselekvő részvételben egyaránt elengedhetetlenek. Mivel olyan személyes és társas kompetenciák fejlesztését tűztük ki, amelyek kialakulása már egészen korai életkorban elkezdődik, és sok elemük szintén viszonylag korán rögzül, később pedig csak nehezebben változtatható, a fejlesztést az iskolába lépéskor kell megkezdeni.

A szociális kompetencia-programok mindegyikén belül megcélzott képességterületek:

- **Önismeret** – egy önmagunkról alkotott reális kép, amely a szubjektív énkép és a mások által visszatükrözött kép dinamikus egyensúlyából alakul ki, megélt tapasztalatok és rendszeres önértékelés révén.
- **Identitás** – az emberi világ különböző csoportjaihoz való tartozás felismerése, megélése és tudatos vállalása révén kialakuló, differenciált felépítésű önazonosság.
- **Önállóság és önbizalom** – amely az elfogadottságból fakadó érzelmi biztonságon, a tévedés jogán, a reális önismereten és az identitás életkornak megfelelő stabilitásán alapul.
- **Szabálykövetés és szabályalkotás** – amely mindenféle emberi együttélés és sikeres együttműködés alapvető feltétele.
- **Empátia** – a mások érzelmi állapotára való ráhangolódás képessége, a megértés, a sikeres kommunikáció és az eredményes együttműködés alapja.

- Kooperáció – a másokkal való együttműködés képessége, amely a békés együttélés, és minden fajta konfliktus, illetve probléma megoldásának nélkülözhetetlen feltétele.

Speciális fejlesztési területek

Kommunikáció

Kifejező kommunikáció - Beszélgetés kezdeményezése és fenntartása

Megszólít, jelet ad (figyelemfelkeltés)

Kérdez

Elkér

Közbeszól

Javaslatot tesz

Vitában vesz részt, érvel

Kifejező kommunikáció - A másik megértésének kifejezése

Megszólításra (figyelemfelkeltő gesztusra) válaszol, reagál

Kérdésre válaszol

Odaad

Megköszön

Köszönetnyilvánításra barátságosan reagál

Elfogad (felkínált eszközt, megoldási javaslatot, cselekvési tervet, szereposztást)

Segítséget felajánl/szívességet tesz

Kifejező kommunikáció - Szóban és testbeszéddel kifejezi gondolatait és érzéseit

Igent mond

Nemet mond

Kifejezi az ellenvéleményét

Kifejezi elismerését

Kifejezi örömét

Segítségkérés

Szívességet, segítséget kér

Kompromisszumkészség

Konfliktusmegoldás mások érzéseinek és szempontjainak figyelembevételével

Konfliktuskezelés, közreműködés kompromisszumos megoldások kialakításában

Visszautasítás

Elkerülni olyan helyzeteket, amelyben nyomást gyakorolhatnak ránk

Ellenvélemény kifejezése

Nemet mondani

Együtműködés

Együtműködési „technikák”, az együtműködés szabályainak megtanulása

Elemi együtműködési munkaformák szabályai: pl. szabálytartás, részvétel, közreműködés igazságos szétosztásban, korrekt és barátságos kommunikáció; a kooperatív tanulás módszerei

Együtműködési formák

Részvétel közös tevékenységben kialakított szereposztás szerint

Közös terv készítése

Személyes élmény, tapasztalat, ismeret, eredmény megosztása

Közös produktum készítése

Közös produktum együttes bemutatása

Felkészülés, felkészítés közös produktum képviselőre, bemutatására
Közös produktum személyes képviselője, bemutatása

Az együttműködés képessége

Megfelelő szerep felvétele kétszemélyes- és csoporthelyzetben

Felelősségteljes döntés

Problémaazonosítás

Problémamegoldás

Döntésképesség

Pozitív attitűdök és értékek

Konstruktív helyzetértékelés

Önbizalom

A helyzetnek megfelelő viselkedés képessége

Felelősségérzet

A biztonságos, egészséges és etikus viselkedés szándéka

Felelősségvállalás/viselés

Mások értékeinek figyelembe vétele

Tolerancia

Éntudatosság és mások perspektívájának átvétele

Érzelmelek tudatosítása

Önismeret

Érzelmelek kezelése/szabályozása

Uralkodik érzelmein, indulataim, késztetéseim

Mások szempontjainak tekintetbe vétele

Nyitottság

Figyelem

Türelem

A fejlesztés várható eredményei

A diákok 12 éves korukra

- tapasztalatot szereznek a kooperatív tanulás módszereinek alkalmazásában,
- alkalmanként képesek társaikkal együttműködve közös célokat megvalósítani, közös feladatokat megoldani,
- az együttműködésben szívesen és kreatívan vesznek részt,
- megismerik egymást, kapcsolataik elmélyülnek,
- tapasztalatot szereznek arról, az egyenrangúságon alapuló emberi viszonyokról.

A tanárok a program során

- tapasztalatot szereznek a kooperatív tanulásirányítás alkalmazásáról,
- pozitív tapasztalatokat szereznek a kooperatív tanulás motiváló erejéről,
- diákjaikat új oldalairól ismerik meg,
- felismerik, hogy a kooperatív tanulás során elmélyíthetik kapcsolataikat tanítványaikkal,
- nagyobb bizalmat éreznek diákjaik iránt,
- saját magukat is új oldalról ismerik meg, erősödhet önbizalmuk, kreativitásuk,

- képesek lesznek elfogadni a hierarchikus tanár-diák viszony elmozdulását a partneribb kapcsolat irányába
- képesek és motiváltak lesznek a kooperatív tanulási módszerek alkalmazására.

-

A kooperatív tanulás módszereinek széleskörű, rendszeres alkalmazása - révén a diákok

- feltehetőleg nagyobb bizalommal tekintenek magukra és környezetükre,
- a különbségeket értéként is el tudják fogadni, védettebbeké válhatnak a romboló társadalmi előítéletekkel szemben,
- elemi kommunikációs helyzetekben sokszor relevánsan, bizalomkeltően tudnak megnyilvánulni,
- gyakorlottabbak és bátrabbak érzéseik és véleményeik kifejezésében,
- egyes helyzetekben már úrrá tudnak lenni indulataikon, érzelmeiken, illetve képesek ezeket a helyzetnek megfelelő módon és kulturáltan kifejezni,
- többnyire a tőlük elvárható felelősségtudattal viszonyulnak társaikhoz, saját magukhoz, szűkebb környezetükhöz
- képesek és sokszor motiváltak a segítségnyújtásra és a segítség elfogadására,
- többnyire örömeiket lelik a tanulásban.

A tanárok

- tapasztalatokat szereznek diákjaik önálló tanulási, cselekvési képességeiről,
- képessé válnak arra, hogy nagyobb mozgás- és beszéd szabadságot engedélyezzenek diákjaiknak,
- időről időre lehetségesnek tartják a teljeskörű tanári ellenőrzésről való lemondást a tanórán,
- tapasztalják, átéli az órai stressz csökkenését,
- felismerik azt a többletet, amit a kooperatív tanulás a gyengébb teljesítményű diákok fejlődéséhez, ill. a magatartási problémákkal küzdő diákok integrálására kínál.

A tanulócsoport a program során

- a rövid kezdeti idegenkedés után átéli az összetartozást és ez pozitív élményt jelent a csoporttagok számára,
- közös célok megvalósításáért képesek intenzíven dolgozni, és ezzel hozzájárulnak tagjaik személyes fejlődéséhez,
- egymás iránt is nyitottabbak, érdeklődőbbek és elfogadóbbak, a csoportok közötti verseny háttérbe szorul,
- többször felszabadult légkörben, örömmel dolgoznak.

A fejlesztés területei és tematikus csomópontjai

Fejlesztési területek	Tematikus csomópontok
Attitűdök, képességek, készségek	
<ul style="list-style-type: none"> - az együttműködési készségek fejlesztésének megalapozása: - közös jelek és közös szabályok megalkotása és tanulása; - figyelem - páros együttműködés - egyszerű kooperatív technikák megismerése és alkalmazása - egymás elfogadása - együttműködés csoportban - feladatmegosztás - segítségnyújtás, egymás támogatása - összetettebb - türelem - közös tervezés - rugalmasság, eltérő elképzelések mérlegelése, elfogadása - kreatív együttműködés - a baráti érzést, bizalmi légkört fenntartó verbális és nonverbális kommunikáció - az önállóság fejlesztése - az önbizalom fejlesztése - beleérző képesség - nyitottság - az önfegyelem, belső kontroll fejlesztése - a reális önértékelés képességének fejlesztése 	<p>1. évfolyam: Együttlét Az együttlét színhelyéül szolgáló közös tér alakítása. Játék. Örömteli együttlét. Segítség: egymásrautaltság és kölcsönös támogatás Együttlét, összetartozás és biztonság. Személyes hozzájárulás az együttléthez: elfogadás, kölcsönös támogatás</p> <p>2. évfolyam: Együttlét és elfogadás Az együttlét színhelyéül szolgáló közös tér alakítása. Játék. Örömteli együttlét. Egymásrautaltság és kölcsönös támogatás. Mukamegosztás és felelősség. Személyes különbségek elfogadása. A másik elfogadása. Kölcsönös bizalom. Az együttlét rítusai.</p>

<ul style="list-style-type: none"> - saját vélemény, érdek, érzelmek kifejezése - autonómia - döntésképeség - felelősségérzet - konfliktuskezelés - konszenzusképeség 	<p>3. évfolyam: Közösség Közös értékek, közös cselekvés. Másság, kirekesztés, befogadás Konfliktusok a közösségben Nézőpontok sokfélesége – milyenek vagyunk? Közösségek sokfélesége – hány közösséghez tartozunk? Kommunikációnk sokfélesége – hogyan értjük meg egymást? Szokások, hagyományok, szimbólumok Az összetartozás érzése és kifejeződése</p>
	<p>4. évfolyam: Barátság A barátság fontossága/barát nélkül. A barátság születése Szerepek a barátságban: dominancia, alárendeltség, egyenrangúság. Próbátételek, fordulópontok. Lányok és fiúk. Felnőttek és gyerekek. Testvérek barátsága A barátok és a többiek. A lányok. A fiúk. Hogyan ápoljuk a barátságot?</p>
	<p>5. évfolyam: Konfliktus és konszenzus Elfogadás és bizalom. Konfliktushelyzetek, konfliktuskezelési módok: befolyásolás, meggyőzés, problémamegoldás, a jó megegyezés. Gyakorlati együttműködés közös cél érdekében.</p>

	6. évfolyam: Önbizalom és hitelesség Őszinteség és hazugság Félelem, a félelem leküzdése. Bizalom, önbizalom Nyilvános kiállítás és hitelesség. Gyakorlati együttműködés közös cél érdekében – együttműködés a matematika tanulásakor
--	---

1.évfolyam - Témakör: Együttlét

Képességfejlesztési fókuszok:

A személyes kompetenciák terén

- 7. önszabályozó képesség – türelem, figyelem, önbizalom
- 8. önellátási motívum: élményszerzés
- 9. önvédelmi motívum: önállóság

A kognitív kompetenciák terén:

- 10. kreativitás, alkotóképesség

A szociális kompetenciák terén:

- 11. együttélési képesség: az együttműködési készségek fejlesztésének megalapozása: közös jelek és közös szabályok megalkotása és tanulása; egyszerű kooperatív technikák megismerése és alkalmazása, beleérző képesség
- 12. kommunikációs képesség/érzelmi és verbálisszociális kommunikáció: a baráti érzést, bizalmi légkört fenntartó verbális és nonverbális kommunikáció alapformái

Ajánlott tevékenységek:

- 13. az együttműködés színteréül szolgáló közös tér alakítása közös kreatív alkotótevékenységgel
- 14. csoportalakítás; csoportfejlesztés – csoportidentitást erősítő játékos és kreatív feladatok
- 15. játékos szabály-gyakorlás/kooperatív játékok
- 16. megbeszélés, beszélgetés

17. megjelenítés, szerepjáték

18. közös feladatmegoldás

Műveltségterületi kapcsolódások:

Magyar nyelv és irodalom –mesék – szövegértés, beszédkészség, szóbeli szövegek alkotása és megértése, tanulási képesség, olvasás
Matematika – tájékozódás térben és időben, tapasztalatszerzés, gondolkodás, alkotás öntevékenyen és adott feltételeknek megfelelően
Ember és társadalom – ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, megfigyelés útján, emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése, kulcsszavak és kulcsmondatok keresése, feltevések megfogalmazása történetek szereplői cselekedeteinek mozgatórugóiról, mindennapi élethelyzetek elbeszélése és eljátszása a különböző szereplők nézőpontjából
Ember a természetben – megfigyelés, a változások felismerése, a természeti környezetnek mint a világ védelemre szoruló részének értelmezése

Művészetek – megjelenítés, csoportos játék; csoportos és egyéni kreatív alkotások

Modulok címe és óraszám:

1. A segítség, amit kaphatok – 2 x 45 perc
2. Gombamese 1. – Elférünk itt együtt? – 3 x 45 perc
3. Gombamese 2. – Alkossunk, játszunk együtt! – 3 x 45 perc
4. A tükör két oldalán - Az együtt-játszás öröme – 2 x 45 perc
5. Egy eltévedt kicsi veréb – eltévedés, útkeresés, visszatalálás – 3 x 45 perc
6. Kippkopp és Tiptopp – egyedül nem jó – 2 x 45 perc
7. Hány méter a víziló? – mérések – próbáljuk meg együtt! – 2 x 45 perc
8. Hétköznapi együttlét - boltosjáték– 2 x 45 perc
9. Répamese – „Egyedül nem megy” – 2 x 45 perc
10. A rút kiskacsa – „Velem nem akarnak barátkozni” – 2 x 45 perc
11. A madarak vándorlása – eltévedés, egymásrautaltság, hazatalálás – 3 x 45 perc
12. A három kismalac és a farkas – együttlét és biztonság – 2 x 45 perc
13. Ezt együtt csináltuk! – „osztályfa” – 2 x 45 perc

Várható eredmények:

A gyerekek megszokják, sokszor élvezik és igénylik a csoportos foglalkozásokat,
Képesek beszámolni arról, amit hallottak, megfigyeltek,

Képesek egy történet szereplőit megjeleníteni,
Általában kíváncsiak, amíg rájuk kerül a sor,
Meghallgatják egymást,
Sokszor kifejezik elismerésüket,
Általában együttműködnek az eszközök és szerepek megosztásában,
Általában betartják a közösen alkotott szabályokat,
Egymás közti kommunikációjukban sokszor dominál a barátságos hangütés,
Képesek a páros feladatok megoldására.

2. évfolyam – Témakör: Együttlét és elfogadás

Képességfejlesztési fókuszok:

A személyes kompetenciák terén

19. önszabályozó képesség – türelem, figyelem, önbizalom

20. önellátási motívum: élményszerzés

21. önvédelmi motívum: önállóság

A kognitív kompetenciák terén:

22. kreativitás, alkotóképesség

A szociális kompetenciák terén:

23. együttélési képesség: az együttműködési készségek fejlesztésének megalapozása: közös jelek és közös szabályok megalkotása és tanulása; egyszerű kooperatív technikák megismerése és alkalmazása, beleérző képesség

24. kommunikációs képesség/érzelmi és verbálisszociális kommunikáció: a baráti érzést, bizalmi légkört fenntartó verbális és nonverbális kommunikáció alapformái

Ajánlott tevékenységek:

25. az együttműködés színterül szolgáló közös tér alakítása közös kreatív alkotótevékenységgel

26. csoportalakítás; csoportfejlesztés – csoportidentitást erősítő játékos és kreatív feladatok

27. játékos szabály-gyakorlás/kooperatív játékok

28. megbeszélés, beszélgetés

29. megjelenítés, szerepjáték

- 30. kreatív alkotás
- 31. közös feladatmegoldás

Műveltségterületi kapcsolódások:

Magyar nyelv és irodalom –mesék, ismeretterjesztő szövegek – szövegértés, beszédkészség, szóbeli szövegek alkotása és megértése, tanulási képesség, olvasás

Matematika – tájékozódás térben és időben, tájékozódás a mennyiségi viszonyokban, tapasztalatszerzés, gondolkodás, alkotás öntevékenyen és adott feltételeknek megfelelően

Ember és társadalom – ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, megfigyelés útján, emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése, kulcsszavak és kulcsmondatok keresése, feltevések megfogalmazása történetek szereplői cselekedeteinek mozgatórugóiról, mindennapi élethelyzetek elbeszélése és eljátszása a különböző szereplők nézőpontjából

Ember a természetben – megfigyelés, a változások felismerése, a természeti környezetnek mint a világ védelemre szoruló részének értelmezése

Művészetek – megjelenítés, csoportos játék; csoportos kreatív alkotások

Modulok címe és óraszám:

1. A segítség, amit adhatok - bizalomjátékok – 1 x 45 perc
2. Macóka hús fillére – kölcsönös egymásrautaltság – 2 x 45 perc
3. Tóban és tóparton – a kooperatív munklához szükséges feladatkörök megismerése – 3 x 45 perc
4. A mi tavunk I. – az osztályban kialakított „tó” (kuckó) benépesítése élőlényekkel – 2 x 45 perc
5. A mi tavunk II. – az osztályban kialakított „tó” (kuckó) benépesítése élőlényekkel – 2 x 45 perc
6. Segítünk egymásnak – a matematika nem játék?- 3 x 45 perc
7. Méhek – feladatkörök a kooperatív csoportmunkában - 2 x 45 perc
8. Misi Mókus – milyenek vagyunk? – 2 x 45 perc
9. A dolgok sem egyformák - halmazállapotok – 2 x 45 perc
10. Illa berek, nádak, erek - szólások– 2 x 45 perc
11. Út egymáshoz 1. – szavak nélkül – 2 x 45 perc
12. Út egymáshoz 2. – kalandos útvesztő – 2 x 45 perc
13. Munkánk gyümölcse – az együttlét, a közös munka és az elválás – 2 x 45 perc
14. „Ahány ház, annyi szokás” – készülődés a húsvétra - 3 x 45 perc

Várható eredmények:

A gyerekek megszokják, élvezik és igénylik a csoportos foglalkozásokat,
Képesek beszámolni arról, amit olvastak, hallottak, megfigyeltek,
Képesek egy történet szereplőit megjeleníteni, szerepjátékban résztvenni,
Általában kívárlják, amíg rájuk kerül a sor,
Meghallgatják egymást,
Sokszor bátorítják egymást,
Általában kifejezik elismerésüket,
Betartják a közösen alkotott szabályokat,
Együttműködnek az eszközök és szerepek megosztásában,
Egymás közti kommunikációjukban dominál a barátságos hangütés,
A szembetűnő mássággal kapcsolatban toleránsabbak lettek,
Képesek a páros és csoportos feladatok megoldására.

3.évfolyam - Témakör: Közösségek

Képességfejlesztési fókuszok:

A személyes kompetenciák terén:

- önellátási motívumok: élményszükséglet, örömeire való képességképesség
- önfejlesztési motívumok: önmegismerés, önértékelésre való készletés, önfejlődés vágya
- önfejlesztő képesség: tudatosság
- önszabályozási motívumok: önbizalom
- önvédelmi motívumok: öntevékenység
- önvédő képesség: kudarcátúrés
- önellátó képesség: önkifejezés

A kognitív kompetenciák terén:

- kognitív motívumok: környezettudatosság, kíváncsiság
- kommunikatív képesség: anyanyelvi beszéd és beszédértés

- gondolkodási képességek:kombinatív képesség, konvertáló képesség ismeretszerzés, logikai képesség: összefüggések felismerése
- tudásszerző képességek: problémamegoldó képesség, ismeretszerzés: információk keresése és kiválasztása, kreativitás

A szociális kompetenciák terén:

- kommunikatív motívum: kulturális relativitás, értékek képviselése
- együttélési képesség: kapcsolatkezelés, empátia, együttműködés: segítőkészség, felelősségvállalás, elfogadás
- együttműködési motívum: szociális érzékenység
- érzelmi és verbális szociális kommunikáció: véleményalkotás, -nyilvánítás, vitakészség
- önvédelmi, identitásvédő motívum: értékek képviselése

Ajánlott tevékenységek:

32. az együttműködés színteréül szolgáló közös tér alakítása közös kreatív alkotótevékenységgel
33. csoportalakítás; csoportfejlesztés – csoportidentitást erősítő játékos és kreatív feladatok
34. játékos szabály-gyakorlás/kooperatív játékok
35. megbeszélés, beszélgetés
36. megjelenítés, szerepjáték
37. közös feladatmegoldás
38. munkamegosztáson alapuló közös produktum létrehozása
39. közös alkotás

Műveltségterületi kapcsolódások:

Magyar nyelv és irodalom –mesék – szövegértés, beszéd-készség, szóbeli szövegek alkotása és megértése, tanulási képesség, olvasás
 Matematika – tájékozódás térben és időben, tapasztalatszerzés, gondolkodás, alkotás öntevékenyen és adott feltételeknek megfelelően
 Ember és társadalom – ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, megfigyelés útján, emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése, kulcsszavak és kulcsmondatok keresése, feltevések megfogalmazása történetek szereplői cselekedeteinek mozgatórugóiról, mindennapi élethelyzetek elbeszélése és eljátszása a különböző szereplők nézőpontjából
 Ember a természetben – megfigyelés, a változások felismerése, a természeti környezetnek mint a világ védelemre szoruló részének értelmezése

Művészetek – megjelenítés, csoportos játék; csoportos és egyéni kreatív alkotások

Modulok címe és óraszám

1. Macóka és a piknik – 4 x 45 perc
2. A közös cselekvés öröme (A kéményseprő) – 2 x 45 perc
3. Összetartozás, kirekesztettség – 2 x 45 perc
4. Közösségi szerepek – 2 x 45 perc
5. Egyezőségek és különbözőségek – 2 x 45 perc
6. Kitekintés a világra – 2 x 45 perc
7. A hagyományok szerepe a közösség életében – 2 x 45 perc
8. A nyúl mint tolmács – 2 x 45 perc
9. Félreértések – 2 x 45 perc
10. Konfliktusok a közösségben – 2 x 45 perc
11. Eltérő vélemények, másság – 2 x 45 perc
12. Konfliktusok a szólásokban – 2 x 45 perc
13. Játék, közösség, önismeret – 2 x 45 perc
14. Meseváros – 2 x 45 perc

Várható eredmények:

A gyerekek megszokják, élvezik és igénylik a csoportos foglalkozásokat,

Képesek beszámolni arról, amit hallottak, megfigyeltek,

Képesek egy történet szereplőit megjeleníteni,

Általában kivárják, amíg rájuk kerül a sor,

Meghallgatják egymást,

Kifejezik elismerésüket,

Együttműködnek az eszközök és szerepek megosztásában,

Általában betartják a közösen alkotott szabályokat,

Egymás közti kommunikációjukban dominál a barátságos hangütés,

Ismerik és többnyire alkalmazzák a megszólítás, kérés, javaslat, ellenvélemény, egyetértés stb. egyenrangú kommunikációban szokásos formáit,

Képesek a páros és csoportos feladatok megoldására,

Többnyire kölcsönösen elfogadják egymást a közös feladatmegoldások partneréül,

Egymás közötti viszonyaikban közelednek egymáshoz,

Tanulással kapcsolatos motivációjuk fennmarad illetve nő.

4. évfolyam – Témakör: Barátság

Képességfejlesztési fókuszok:

Érzelmelek tudatosítása és szabályozása
Mások szempontjainak tekintetbe vétele
Kritikai képesség
Kommunikációs készség
Együtműködés
Visszaütasítás
Kompromisszum

Ajánlott tevékenységek:

az együttműködés színteréül szolgáló közös tér alakítása közös kreatív alkotótevékenységgel
csoportalakítás; csoportfejlesztés – csoportidentitást erősítő játékos és kreatív feladatok
játékos szabály-gyakorlás/kooperatív játékok
megbeszélés, beszélgetés
megjelenítés, szerepjáték
közös feladatmegoldás
önellenőrzés
dramatikus megjelenítés

A modulok címe és óraszám:

1. Hogyan születik a barátság? – 2 x 45 perc
2. Miért jó a barátság? - 2 x 45 perc
3. Szerepek a barátságban I. – 2 x 45 perc
4. Szerepek a barátságban II – 2 x 45 perc
5. Mi van, ha más, mint a többi? – 2 x 45 perc
6. Hogyan ápoljuk a barátságot? – 2 x 45 perc

7. Néha nehéz dönteni – 2 x 45 perc
8. Leszel-e a barátom ezután is? – 2 x 45 perc
9. Minden felnőtt más – 2 x 45 perc
10. A testvérem a barátom – 2 x 45 perc
11. Lányok és fiúk I – 2 x 45 perc
12. Lányok és fiúk II. – 2 x 45 perc
13. Körön kívül, körön belül I – 2 x 45 perc
14. Körön kívül, körön belül II. – 2 x 45 perc
15. Ámulás, hűség, döntések – 2 x 45 perc

Várható eredmények:

A gyerekek megszokják, élvezik és igénylik a csoportos foglalkozásokat,
Képesek beszámolni arról, amit hallottak, megfigyeltek,
Képesek egy történet szereplőit megjeleníteni,
Általában kíváncsiak, amíg rájuk kerül a sor,
Meghallgatják egymást,
Sokszor kifejezik elismerésüket,
Együttműködnek az eszközök és szerepek megosztásában,
Általában betartják a közösen alkotott szabályokat,
Egymás közti kommunikációjukban dominál a barátságos hangütés,
Ismerik és többnyire alkalmazzák a megszólítás, kérés, javaslat, ellenvélemény, egyetértés stb. egyenrangú kommunikációban szokásos formáit,
Képesek a páros és csoportos feladatok megoldására,
Kölcsönösen elfogadják egymást a közös feladatmegoldások partneréül,
Egymás közötti viszonyaikban közelednek egymáshoz,
Tanulással kapcsolatos motivációjuk fennmarad illetve nő.

5. évfolyam – Témakör: Konfliktus és konszenzus

Képességfejlesztési fókuszok:

Személyes kompetencia:

Önszabályozási motívumok: önbizalom, önbecsülés, ambíció, életcélok

Önfejlesztési motívumok: önmegismerés, önkontrol, önértékelési késztetés

Önvédő képesség: szabadság-, identitás-, önállóságvédő képesség, bizonytalanságtűrő képesség, kudarctűrés, érdekérvényesítő képesség

Önellátó képesség: önkifejezési készség

Önfejlesztő képesség: tudatosság

Kognitív kompetencia:

Kognitív motívumok: kíváncsiság, holisztikus szemlélet

Kommunikatív képesség: anyanyelvi beszéd és beszédértés, fogalmazás, szöveg- és ábraolvasás

Gondolkodási képességek: rendszerező képesség, kombinatív képesség, konvertáló képesség

Tudásszerző képesség: problémamegoldó képesség, összefüggések feltárása és alkalmazása, szükséges információk keresése, kiválasztása és befogadásaalkotóképesség, kreativitás

Tanulási képesség: készségfejlesztő képesség

Szociális kompetencia

Kommunikatív képesség: érzelmi és verbális szociális kommunikáció, véleményalkotás- nyilvánítás, vitakészség

Együttélési képességek: kötődési, kapcsolatkezelési, empátia, tolerancia, konfliktuskezelés, együttműködés: felelősségvállalás, segítségnyújtás, szabálykövetés

Érdekérvényesítő képesség (proszociális)

Ajánlott tevékenységek:

dramatikus megjelenítés

csoportos kreatív alkotások,

közös produktumok megtervezése, létrehozása

beszélgetés, vita

együttműködésen/munkamegosztáson alapuló ismeretszerzés

önálló feladatmegoldás párban és csoportban

önellenőrzés

Műveltségterületi kapcsolódások:

Magyar nyelv és irodalom: beszéd-készség, szóbeli szövegek alkotása és megértése, olvasás, írott szövegek megértése, írásbeli szövegek alkotása

Matematika: tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban, tapasztalatszerzés, képzelet, gondolkodás, ismeretek rendszerezése, ismeretek alkalmazása, alkotás és kreativitás, kommunikáció, együttműködés, motiváltság

Ember és társadalom: ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése, kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben, segédkönyvek használata, cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat felismerésének gyakorlása, érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, mások véleményének türelmes meghallgatása és figyelembevétele, szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, tárgyak készítése hagyományos kézműves technikákkal

Művészetek: dráma és tánc: a megjelenítéshez, csoportos játékhoz szükséges képességek fejlesztése, rögtönzési képességek fejlesztése; vizuális kultúra: kommunikációs képességek, kreativitás

Modulok címe és óraszám:

1. „Próbáljuk meg együtt!” – Együttműködés a matematikában 1.
2. A miniszter tanácsadói – a kooperatív tanulás módszertani előkészítése
3. 1. – Empátia – mások helyzetének, érzelmeinek, rejtett mondanivalójának megértése
4. Titkok a Titkok Kamrájából 2. – Bizalom a felnőttben, a barátban és önmagunkban
5. „Az én célom – az ő céljuk – a mi célunk” – Együttműködés a matematikában 2.
6. Titkok a Titkok Kamrájából 3. – konfliktus I. – Kimondott és ki nem mondott gondolatok konfliktushelyzetben
7. Titkok a Titkok Kamrájából 4. – Konfliktus II. – kommunikáció, döntéshozatal és megoldási kísérletek konfliktushelyzetben
8. Titkok a Titkok Kamrájából 5. – problémamegoldás és konszenzus
9. „Most már megy?” – Együttműködés a matematikában 3.
10. Máshol – önmagunk képviselője, egymás megértése
11. Elfogadás
12. „Csak egy út van?” – Együttműködés a matematikában 4.
13. Befolyásolás, meggyőzés – stratégiák különbségei
14. A jó megegyezés

15. „Hallgass meg – meghallgatlak” – Együttműködés a matematikában 5.

Várható eredmények:

A gyerekek megszokják, szeretik és igénylik az együttműködésen alapuló csoportos foglalkozásokat

Felismerik a szabályok betartásának fontosságát az eredményes együttműködésben.

A kívülről szabályozott együttműködés formáit egyre inkább felváltják a készséggé váló együttműködésen alapuló közös tevékenységek.

Az egyenlőtlen fejlődés következtében megjelenő elhatárolódás a gyerekek között enyhébb, képesek elfogadni az egyenlőtlen fejlődésből adódó különbségeket is.

Erősödő önállóság-igényük erősödő felelősségérzettel párosul.

A tanulásban nagyfokú önállóságra tesznek szert.

Képesek egymás barátságos megszólítására, a barátságos kommunikáció kezdeményezésére és fenntartására.

Önbizalommal és nyíltan fejezik ki véleményüket és érzelmeiket.

Konfliktushelyzetben konstruktív megoldásra törekednek.

6. évfolyam – Témakör: Nyilvános kiállítás

Képességfejlesztési fókuszok:

Személyes kompetencia:

40. Önszabályozási motívumok: önbizalom, önbecsülés, ambíció, életcélok

41. Önfejlesztési motívumok: önmegismerés, önkontrol, önértékelési késztetés

42. Önvédő képesség: szabadság-, identitás-, önállóságvédő képesség, bizonytalanságtűrő képesség, kudarcátűrés, érdekérvényesítő képesség

43. Önellátó képesség: önkifejezési készség

44. Önfejlesztő képesség: tudatosság

Kognitív kompetencia:

45. Kognitív motívumok: kíváncsiság, holisztikus szemlélet

46. Kommunikatív képesség: anyanyelvi beszéd és beszédértés, fogalmazás, szöveg- és ábraolvasás

47. Gondolkodási képességek: rendszerező képesség, kombinatív képesség, konvertáló képesség

48. Tudásszerző képesség: problémamegoldó képesség, összefüggések feltárása és alkalmazása, szükséges információk keresése, kiválasztása és befogadásaalkotóképesség, kreativitás

49. Tanulási képesség: készségfejlesztő képesség

Szociális kompetencia

50. Kommunikatív képesség: érzelmi és verbális szociális kommunikáció, véleményalkotás- nyilvánítás, vitakészség

51. Együttélési képességek: kötődési, kapcsolatkezelési, empátia, tolerancia, konfliktuskezelés, együttműködés: felelősségvállalás, segítségnyújtás, szabálykövetés
52. Érdekérvényesítő képesség (proszociális)

Ajánlott tevékenységek:

53. dramatikus megjelenítés
54. csoportos kreatív alkotások,
55. közös produktumok megtervezése, létrehozása
56. beszélgetés, vita
57. együttműködésen/munkamegosztáson alapuló ismeretszerzés
58. önálló feladatmegoldás párban és csoportban
59. önellenőrzés

Műveltségterületi kapcsolódások:

Magyar nyelv és irodalom: beszédkészség, szóbeli szövegek alkotása és megértése, olvasás, írott szövegek megértése, írásbeli szövegek alkotása

Matematika: tájékozódás a világ mennyiségi viszonyaiban, tapasztalatszerzés, képzelet, gondolkodás, ismeretek rendszerezése, ismeretek alkalmazása, alkotás és kreativitás, kommunikáció, együttműködés, motiváltság

Ember és társadalom: ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelése, kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben, segédkönyvek használata, cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat felismerésének gyakorlása, érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, mások véleményének türelmes meghallgatása és figyelembevétele, szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, tárgyak készítése hagyományos kézműves technikákkal

Művészetek: dráma és tánc: a megjelenítéshez, csoportos játékhoz szükséges képességek fejlesztése, rögtönzési képességek fejlesztése; vizuális kultúra: kommunikációs képességek, kreativitás

Modulok címe és óraszám:

1. Az arány fogalma – 2 x 45 perc
2. Arányosságok I. – 2 x 45 perc
3. Arányosságok II. – 2 x 45 perc
4. A százalék fogalma – 2 x 45 perc
5. Százalékszámítás alkalmazása – 2 x 45 perc

6. Őszinteség és hazugság (Harry Potter) – 2 x 45 perc
7. Őszinteség, titok, hazugság – 2 x 45 perc
8. Oknyomozás a félelem körül (Harry Potter) – 2 x 45 perc
9. Szörnyek és hősök – 2 x 45 perc
10. Bizalom a bizalomban (Harry Potter) – 2 x 45 perc
11. Bizalom és bizalmatlanság – 2 x 45 perc
12. A siker ösvénye: az önbizalom (Harry Potter) – 2 x 45 perc
13. Vállalni a nyilvános kiállást? (Harry Potter) – 2 x 45 perc
14. Nyilvános kiállás és hitelesség – 2 x 45 perc
15. A hazugság és őszinteség, félelem, bizalom, önbizalom, nyilvános kiállás és hitelesség összefüggései (Harry Potter) – 2 x 45 perc

Várható eredmények:

A gyerekek megszokják, szeretik és igénylik az együttműködésen alapuló csoportos foglalkozásokat

Felismerik a szabályok betartásának fontosságát az eredményes együttműködésben.

A kívülről szabályozott együttműködés formáit egyre inkább felváltják a készséggé váló együttműködésen alapuló közös tevékenységek.

Az egyenlőtlen fejlődés következtében megjelenő elhatárolódás a gyerekek között enyhébb, képesek elfogadni az egyenlőtlen fejlődésből adódó különbségeket is.

Erősödő önállóság-igényük erősödő felelősségérzettel párosul.

A tanulásban nagyfokú önállóságra tesznek szert.

Képesek egymás barátságos megszólítására, a barátságos kommunikáció kezdeményezésére és fenntartására.

Önbizalommal és nyíltan fejezik ki véleményüket és érzelmeiket.

Konfliktushelyzetben konstruktív megoldásra törekednek.

Általában hosszú távon az együttműködő tanulástól az várható, hogy a kamaszkor kezdetén a személyes én kifermálódásával kapcsolatban megjelenő elhatárolódási törekvések – amelyek sokszor például az etnikai és egyéb előítéletek felerősödésében, vagy például az iskolai tanulással kapcsolatos motiváció gyengülésében is kifejeződhetnek – nem akkora erővel jelennek meg, illetve könnyebben kezelhető problémává válnak.